

DEEL I

Onderweg

1.

Wanneer ik uit school kom, staat mijn vader bij het hek.

Dat klopt niet. Ik loop altijd zelf naar huis. Daar wacht hij op mij, of ik op hem als hij nog niet klaar is met zijn werk. Mijn vader repareert auto's, hij heeft een garage in de stad.

Maar nu staat hij op het plein, tussen de andere ouders. Hij staat niet gezellig te praten, maar kijkt zoekend om zich heen. Ik ben al vlakbij, maar hij ziet me niet.

‘Pap?’

Zodra hij me opmerkt, pakt hij me bij mijn arm. ‘Kom, Mirza. We gaan.’

Hij draait zich om en duwt me voor zich uit. Dan zie ik onze auto staan, volgepakt met spullen.

‘Waarnaartoe?’ vraag ik.

Papa kijkt schichtig om zich heen, maar geeft geen antwoord. Haastig glijdt hij achter het stuur.

‘Ik heb met Lucas afgesproken,’ zeg ik.

Omdat hij geen antwoord geeft, loop ik om en stap in.

Zodra ik zit, trekt hij op. Hij scheurt weg over het zebrapad. Er komen net wat kinderen aan. Ze deinzen geschrokken achteruit. Ik kijk om. Dat ging maar net goed. Een moeder staat midden op de weg naar ons te schreeuwen.

‘Misschien moet je even sorry gaan zeggen?’ vraag ik.

‘Geen tijd.’

Mijn vader heeft nooit veel geduld in het verkeer. Hij vloekt alsof iedereen expres geen rekening met hem houdt. De mensen rijden te hard, ze snijden hem af of blijven te lang op de linkerbaan, alleen maar om hem te pesten. Meestal heeft hij gelijk. Hij is dol op auto’s en autorijden, en hij kan het ook heel goed.

Maar nu snijdt hij af als hij invoegt, en eenmaal op de snelweg drukt hij iedereen met knipperende lichten van de linkerbaan. Hij geeft niet eens richting aan! En hij scheldt nog meer dan anders, terwijl hij zelf rijdt alsof hij achterna wordt gezeten. Ik houd me vast aan het portier.

Er klopt iets niet.

Papa zweet. Hij wil niks zeggen. We zijn ondertussen al bijna een uur onderweg. Het valt me op dat hij steeds precies de maximumsnelheid rijdt. Hij haalt voortdurend zijn hand door zijn haar. Soms kijkt hij naar me en probeert hij te glimlachen. Misschien om me gerust te stellen, maar zijn hoofd is net een heel erg mislukte profielfoto, dus dat werkt niet echt.

‘Ik moet naar Lucas,’ zeg ik. ‘We hebben afgesproken.’

Want dat is zo. Ik zou naar mijn huis lopen, aan papa vragen of het mocht, en dan naar Lucas toe gaan. Hij heeft een babykatje gekregen. Bobbie. We willen hem achter een touwtje

aan laten rennen en een mand voor hem maken bij Lucas op de kamer, zodat hij daar gaat slapen.

‘Lucas zit op me te wachten,’ zeg ik dringend. ‘Mag ik hem anders even bellen?’

Er komt geen reactie. Echt helemaal niets.

‘Hallo?’ vraag ik.

‘Ik heb je gehoord, Mirza,’ zegt mijn vader, terwijl hij het gaspedaal verder indrukt. ‘Maar ik kan er nu even niks mee.’

Lekker dan. Ik denk aan Lucas, die nu geen idee heeft waar ik ben. Ik begrijp niet wat er aan de hand is, en ondertussen raken we steeds verder van huis. Ik kijk op het klokje op het dashboard. Het is al halfvier en ik zou om drie uur bij hem zijn.

Mijn vader rijdt stug door.

‘Je moet tanken.’ Ik wijs op het metertje.

Even later gaan we de snelweg af.

‘Broodje?’ vraagt papa.

Ik knik en kijk hoe hij uitstapt en wegloopt. Zijn spijkerbroek slobbert om zijn magere benen. Hij trekt hem op en krabt onder zijn bil. Soms schaam ik me voor hem. Gewoon, omdat hij anders is dan andere ouders. Zijn geur, zijn huid, zijn kleren, zijn handen die altijd zwart zijn van het werken.

Daar is hij alweer. Ik slik mijn schaamte weg. Hij heeft koffie en een tasje bij zich. Hij doet mijn deur open en gooit wat verpakte broodjes en een fles chocolademelk op mijn schoot.

Een paar tellen later zit hij weer naast me en hij begint meteen te rijden, met één hand aan het stuur en een broodje in zijn andere hand.

Ik scheur de verpakking van een bolletje met kaas en neem een grote hap. Het deeg plakt tegen mijn gehemelte. Ik haat zachte broodjes. Je kunt er helemaal niet op kauwen en moet ze platdrukken tegen je gehemelte en dan doorslikken. Dit broodje blijft als een deegklont in mijn mond zitten, dus ik draai het flesje chocolademelk open en spoel hem weg.

‘Papa?’

‘Later, Mirza.’

Het begint al donker te worden en de lichten langs de snelweg springen aan.

‘Pap?’

Hij schudt zijn hoofd. ‘Nee. Nog niet.’

‘Wanneer dan wel?’ vraag ik. Mijn stem schiet omhoog.

‘Morgen.’

Morgen? Ik kijk hem aan. Vandaag komen we dus niet meer thuis? Wat is hij van plan?

Normaal vind ik het heel fijn om ’s nachts met papa in de auto te zitten. Hij draait zijn favoriete muziek, ik kijk naar buiten. We lachen en kletsen of zeggen juist helemaal niks. Maar nu...

Mijn vader houdt zijn ogen strak op de weg gericht. Het is

duidelijk dat hij geen zin heeft in muziek of grapjes. Ik leg mijn hoofd tegen het raam en val in slaap.

De auto beweegt en steeds is er het geluid van de motor.

Dan een plotselinge verandering. Het licht van een tankstation schijnt op mijn schoot. Mijn ogen vallen alweer dicht. Opnieuw dat onafgebroken gebrom.

Opeens is het stil. De motor is afgeslagen. De deur gaat open en weer met een klap dicht. Mijn vader met een deken. Die gooit hij over me heen. 'Ga maar slapen, Mirza.'

Ik sliep al. Hij zit naast me. Ademt. Met gesloten ogen kijken we door de voorruit, als blinde reizigers. Waar gaan we heen met onze ogen dicht?

2.

Mijn hoofd ligt schuin omlaag tegen het raam. Mijn nek doet pijn. Ik heb het koud. De deken is op de grond gevallen. Ochtendlicht trekt lijnen door de wagen. Voorzichtig kom ik overeind. We rijden weer.

‘Pap?’

Ik kijk naar zijn gezicht en zie meteen dat er niks veranderd is. Hij rijdt nog steeds op maximumsnelheid van huis weg.

Er is bijna geen verkeer. Alleen wat vrachtwagens voor en achter ons. Heuvelachtig landschap, geelwitte flats, huizen met rode daken. De lucht is grijs. Hij moet nu echt iets gaan zeggen.

‘Papa? Zijn we in gevaar?’

‘Gevaar? Nee, Mirza. Ik zorg voor je.’

Dat is alles wat hij zegt en ik weet niet wat ik van dit antwoord vind. Het klinkt alsof we juist wel in gevaar zijn.

‘Waar gaan we heen?’

Hij schudt zijn hoofd. ‘Ik leg het je uit. Beloofd. Maar niet nu, oké?’

Nee. Niet oké, maar ik denk niet dat het zin heeft om dat te zeggen. Ik denk dat hij ontploft als ik nu moeilijk ga doen.

‘Hoelang nog?’ vraag ik dan maar.

‘Lang,’ zegt hij.

Ik leg mijn hoofd tegen het raam. Vanbinnen word ik steeds

bozer. Hoezo denkt hij dat hij me zomaar kan ontvoeren? En waarom geeft hij geen antwoord? Ik staar naar buiten. Mijn hoofd probeert een verklaring te vinden, maar ik begrijp het niet. Ik ben alleen maar boos en ik heb honger.

Grijze wolken waaien op ons af vanaf de bergen. Er spatten regendruppels tegen de voorruit kapot. Mijn vader zet de ruitenwissers aan. Een groot bord langs de weg. NIŠ. DEVETI MAJOR. POPOVAC. We rijden de afslag voorbij.

Ik heb het koud en ik moet plassen.

‘Kunnen we stoppen?’

‘Nog even.’

Ik knijp mijn knieën tegen elkaar en probeer mijn volle blaas te negeren.

Het is februari. De zon schijnt op de natte velden. Over het landschap ligt een groene glans. Grassprietjes piepen omhoog uit de modder. Sommige bomen hebben al blaadjes, andere niet.

Mijn vader zet de radio aan. Er rolt een onverstaaanbare stroom woorden uit het apparaat. Papa doet de radio weer uit.

‘Ik moet plassen.’

Hij knikt kort en niet veel later slaat hij af naar een benzinstation.

Terwijl mijn vader tankt, loop ik in de richting van de bosjes.

‘Opschieten, Mirza!’ roept hij me na.

kilometer per uur rijden en maar af en toe stoppen, hebben we ruim tweeduizend kilometer gereden. Zijn we Europa dan al uit?

We worden steeds meer omringd door bergen. Hier en daar liggen kleine dorpjes tegen de helling geplakt. Vanuit hun midden wijzen kerktorens omhoog. Langs de weg zie ik een man en een vrouw takken dragen op hun rug. De vrouw heeft een lange rok aan, de man een wijde broek. Hij draagt geen riem maar een touw om zijn middel. Ze kijken ons niet aan. De takken zijn zwaar, denk ik. De weg slingert omhoog.

Weer een tankstation. Mijn vader gooit de tank vol. Ik haast me achter hem aan naar binnen. Als hij niks zegt, kom ik er zelf wel achter. Er moet iets zijn wat ik ken. Een aanknopingspunt. Een taal. Mijn vader loopt naar de balie. Ik scan de bordes en de verpakkingen. Ik herken geen van de woorden die ik zie. De vrouw achter de balie praat slecht Engels. Mijn vader betaalt haar met euro's, uit zijn portemonnee.

We gaan in het gras langs de weg zitten om te eten. Dit is de eerste pauze die hij zich toestaat, al heeft hij vannacht ook even geslapen, dat heb ik gezien. Hij heeft koffie en cola gehaald, en een grote papieren zak met kleverige broodjes. Het is bijna gezellig.

We rijden weer verder. Ik vraag niets meer. De verveling kruipt door mijn lichaam. Niets zit meer lekker. Mijn lichaam is stijf